

Број/Број: 01/4-50-1-4-23/08
Сарајево/Sarajevo, 12. 05. 2008. године

З А П И С Н И К

са 23. сједнице Комисије за финансије и буџет Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ

која је одржана 22.4.2008. године, у времену од 10.00 до 11.10 часова.

Сједници Комисије присуствовали су чланови: Садик Бахтић, Велимир Јукић, Лазар Продановић, Адем Хускић, Салко Соколовић, Бајазит Јашаревић и Саво Ерић.
Сједници нису присуствовали слjedeћи чланови Комисије: Златко Лагумџија и Драго Калабић.

Сједници су такође присуствовали: Кемал Козарић, гувернер Централне банке БиХ, Амир Пилав, предсједавајући Канцеларије за разматрање жалби, Самир Мушовић, члан ДФИД тима, Жељко Космајац, секретар Комисије, и Мухамеда Абаз, стручни сарадник при Комисији.

Сједници је предсједавао Садик Бахтић, предсједавајући Комисије.

За сједницу је предложен слjedeћи

ДНЕВНИ РЕД

1. Усвајање записника са 21. и 22. сједнице Комисије;
2. Разматрање Годишњег извјештаја Централне банке БиХ за 2007. годину (сачинилац: Централна банка БиХ);
3. Разматрање Финансијских извјештаја Централне банке за 2007. годину (сачинилац: Централна банка БиХ);
4. Текућа питања.

Дневни ред усвојен је једногласно.

Ад. - 1. Усвајање записника са 21. и 22. сједнице Комисије

Записнике са 21. и 22. сједнице чланови Комисије усвојили су једногласно, без примједаба.

Ад. - 2. Разматрање Годишњег извјештаја Централне банке БиХ за 2007. годину (сачинилац: Централна банка БиХ)

У уводу за ову тачку дневног реда, предсједавајући Комисије дао је ријеч гувернеру Централне банке БиХ, ради образлагања Годишњег извјештаја ове институције за 2007. годину.

Кемал Козарић, гувернер Централне банке БиХ, подсјетио је на недавну посјету чланова Комисије Централној банци БиХ, када су се чланови упознали с њеним пословањем и основним финансијским показатељима земље. Годишњи извјештај за 2007. годину је свеобухватан и садржи низ показатеља о стању економије БиХ у сљедећим областима:

- економска кретања у међународном окружењу, ЕУ, земљама у окружењу и БиХ у 2007. години,
- монетарна политика и девизне резерве,
- платни промет Централне банке БиХ и комерцијалних банака,
- управљање готовином /пословање трезора,
- интерна ревизија,
- међународна сарадња и европске интеграције,
- финансијски сектор,
- те руководство и структура Централне банке БиХ, обиљежавање 10. годишњице банке и други важнији догађаји за Централну банку у 2007.

У погледу макроекономских показатеља, Годишњи извјештај приказује трговински дефицит у износу од око 8 милијарди КМ и високу стопу незапослености преко 30%. Истакао је да ће након окончања парламентарне процедуре бити израђена скраћена укоричена верзија Годишњег извјештаја, као и CD са званичним подацима, ради лакше употребе.

Садик Бахтић навео је да је Годишњи извјештај свеобухватан, да садржи релевантне податке који указују да стање у БиХ није потпуно лоше. Захвалио се гувернеру на топлом пријему приликом посјете, обећао наставак сарадње у будућности, а затим отворио расправу о овој тачки дневног реда.

Адем Хускић констатовао је да се увидом у Годишњи извјештај стиче дојама да стање економије у БиХ није сасвим лоше, како јавност сматра. Поставио је питање: да ли се Годишњи извјештај може пласирати јавности на начин да се промијени негативна слика и улије оптимизам у погледу економије БиХ?

Велимир Јукић констатовао је да је цијела регија у посљедњих годину дана изложена инфлаторном притиску који према неким подацима износи 6%, много више него што се предвиђало. Поставио је питање: који су главни генератори инфлације и да ли Централна банка има стратегију свог доприноса за њено смањење, те да ли има предлога за реаговање власти у вези с тим?

Саво Ерић затражио је мишљење гувернера о начину и средствима за заустављање даљег раста инфлације, указујући на улогу Комисије и Савјета министара БиХ у том смислу. Поставио је питање постојања великог броја комерцијалних банака у БиХ и њиховог утицаја на даље задуживање привреде и висину каматних стопа, а посебно га је занимала подлога и стабилност КМ и њен однос према еврџу при европском интегрисању БиХ. Похвалио је професионално израђен Годишњи извјештај и истакао да га подржава, али је мишљења да он приказује прилично лоше стање економије у БиХ.

Самир Мушовић, члан ДФИД тима, у вези са неконтролисаним растом инфлације, указао је на улогу великих трговачких система који могу помоћи у обарању цијена. За улазак у њихову трговачку мрежу добављачи морају платити високе износе, које уграђују у цијене својих производа како би пословали са профитом. Будући да у БиХ не постоји политика програмиране инфлације, то се одразило на неконтролисано повећање цијена. Сугерисао је да Министарство спољне трговине и економских односа БиХ и ресорна ентитетска министарства истраже наведено, те предузму одговарајуће мјере.

Бајазит Јашаревић предложио је гувернеру да се приликом разматрања Годишњег извјештаја на Дому обрати посланицима и изнесе основне податке и показатеље. Указао је да, умјесто Централној банци, сва наведена питања треба поставити Савјету министара БиХ. Навео је да цјелокупна ова ситуација подсећа на Извјештај Свјетске банке за БиХ у смислу неутралности. Питао се гдје је извор скале за раст цијена хране и енергије? Да ли постоји регенератор и глобалне мјере које овај раст цијена могу успорити? У погледу предузимања унутардржавних мјера, Парламентарна скупштина БиХ треба да задужи Савјет министара БиХ да у сарадњи са ентитетским владама покуша каналисати постојеће стање у нормалне економске токове.

У оквиру расправе, **Кемал Козарић** навео је да је Централна банка БиХ одржала конференцију за штампу и да су јавности презентовани подаци из Годишњег извјештаја, а планирана скраћена верзија извјештаја биће достављена бројним домаћим и страним институцијама. Слаже се са мишљењем да треба афирмисати све што је добро, али да треба указати и на слабости.

Одговарајући на постављена питања, истакао је да је Централна банка БиХ независна институција, која настоји да буде објективна у погледу финансијске ситуације у БиХ и која ће и даље истрајавати на одржавању монетарне стабилности у БиХ. Слаже се са мишљењима да би требало да Савјет министара БиХ размотри Годишњи извјештај и предложи конкретне мјере. Навео је да су питања о којима се расправља на овој сједници у надлежности УИО, те да требало да и они изнесу свој став. Чињеница је да је крајем 2007. године стопа инфлације у БиХ износила 4,9%, док је у марту 2008. стопа инфлације нарасла на 7,1%. Општепознато је да је у посљедње двије године храна на свјетском тржишту поскупјела за 84%. Као адекватан одговор, буџети у БиХ требало би да имају посебне одјеле за субвенционирање производње хране у смислу подстицања домаћих произвођача да производе артикле које не морамо увозит. Централна банка је сачинила анализу спољно-трговинског дефицита БиХ утврдивши његову структуру (са назнаком за поједине земље и њихове производе), коју су послали Савјету министара БиХ ради предузимања одређених мјера. Постоји у БиХ низ производа који би могли бити адекватно замијењени (дувански производи, вода, пиво итд.). Проблем у БиХ је што наведени дефицит још има изворе финансирања (дознаке-преко 3 милијарде КМ годишње, стране инвестиције-2,9 милијарди, кредити), а и девизне резерве расту, што обезбјеђује пуњење буџета у БиХ. Како ентитетске владе и Савјет министара имају новац за финансирање буџетских корисника, стичу дојам да све добро функционише и не виде проблем. Неопходно је да Савјет министара БиХ и ентитетске владе израде стратегију и мјере за превазилажење постојећег стања тако што ће подстаћи привреднике, изградити социјалне програме за најугроженије становништво, што би дугорочно дало одређене резултате.

У вези с питањем комерцијалног банкарства, у БиХ постоје 32 банке, што је велики број, с тим да се истиче пет водећих банака (држе око 75% тржишта у платном промету, пласману и депозиту) те се може очекивати да ће доћи до њиховог окрупњавања. Каматна стопа формира се слободно на основу понуде и потражње и креће се од 6% до 9%. Комерцијалне банке имају селективан приступ кредитирању, а будући да БиХ није добила нови кредитни рејтинг, не могу добити ниже каматне стопе на страном тржишту. Каматне стопе су превисоке за привреднике. Комерцијалне банке се путем хипотека и жираната добро обезбјеђују и поврат кредита од становништв износи 96%, а ради се углавном о потрошачким кредитима. С обзиром да се ради о приватним комерцијалним банкама, које имају своју пословну политику, Централна банка БиХ нема надлежност да им одређује лимите и прописује каматне стопе.

У погледу стабилности конвертибилне марке, истакао је високо повјерење грађанства БиХ у домаћу валуту. Девизне резерве БиХ (97%) обрачунавају се у еврима. Не постоји утицај варијација курсних разлика америчког долара на домаћу валуту. Конвертибилна марка је законско средство плаћања у БиХ, међутим није забрањено обављање платног промета и у еврима.

На крају расправе **предсједавајући** је затражио од гувернера Централне банке БиХ да ПСБиХ достави наведену анализу спољнотрговинског дефицита БиХ, а након гласања констатовао да је Годишњи извјештај Централне банке БиХ за 2007. једногласно усвојен.

Ад. - 3. Разматрање Финансијских извјештаја Централне банке за 2007. годину (сачинилац: Централна банка БиХ)

Након краћих уводних напомена, предсједавајући Комисије позвао је гувернера Централне банке БиХ да образложи Финансијске извјештаје ове институције за 2007. годину.

Кемал Козарић навео је да је Централна банка у 2007. години остварила највећи приход од свог оснивања у износу од 142,6 милиона КМ, од којег је 59,9 милиона КМ распоређено на рачун буџета институција БиХ. У 2007. години девизне резерве износиле су око 6,7 милијарди КМ, а слободне резерве 73 милиона КМ. Према подацима за први квартал 2008. године, позитивни тренд пословања Централне банке могао би се наставити и у наредном периоду, те би се у 2008. години могао очекивати приход преко 200 милиона КМ.

Велимира Јукића упитао је који је однос између штедње грађана у домаћим и страним банкама. Истакао је значајан пораст робних резерви у последње двије године, те чињеницу да грађани немају интерес за инвестирање ако је њихова девизна штедња у порасту. Поставио је питање гувернеру о стварању позитивног амбијента за подстицај инвестирања у БиХ? **Гувернер** је одговорио да је 60% штедње грађана БиХ у страниој валути, а 40% у домаћој валути, што показује да грађанство БиХ има велико повјерење у домаћу валуту. Штедња грађана износи око 6 милијарди КМ и 99% штедње налази се у комерцијалним банкама БиХ које су осигуране од Агенције за осигурање депозита БиХ. Навео је да комерцијалне банке имају 600 милиона КМ дневно прекообвезних резерви које под каматном стопом преко 3% држе у Централној банци, без интереса за инвестирање. Проблем је у недостатку адекватних програма за инвестирање као и њихових апликација. Комерцијалне банке у БиХ инвестирале су преко 10 милијарди КМ, и то 50% у привреду и 50% у грађанство.

Након краће расправе и гласања, предсједавајући Комисије констатовао је да су Финансијски извјештаји Централне банке БиХ за 2007. једногласно усвојени.

Ад. - 4. Текућа питања

а) Информација о потписаном Меморандуму о разумијевању између парламентарних комисија за финансије и буџет домова ПСБиХ и Одјела за међународни развој Владе Велике Британије (ДФИД)

Предсједавајући Комисије информисао је чланове да је 11. 04. 2008. године свечано потписан Меморандум о разумијевању између парламентарних комисија за финансије и буџет домова ПСБиХ и Одјела за међународни развој Владе Велике Британије (ДФИД) о пружању стручне техничке помоћи, те истакао да се нада успјешној сарадњи. Наведена помоћ састојаће се од подршке међународног и домаћег стручњака упућене парламентарним комисијама за јачање капацитета у надзору над јавним финансијама за период од 1. априла до 30. новембра 2008. године.

Самир Мушовић, члан ДФИД тима, информисао је чланове Комисије о договореној сарадњи, која је приоритетна у двије области:

- благовремено усвајање буџета институција БиХ,
- разматрање ревизијских извјештаја финансијског пословања институција БиХ.

За обје области планирано је припремање одговарајућих приручника с циљем усклађивања и јединствености процеса који се у њима одвијају. Навео је да је као међународни стручњак ангажован г. Мартин Бовен, који посједује трогодишње искуство у средњорочном буџетирању у оквиру Пројекта јачање управљања јавним расходима у БиХ. За чланове Комисије припремио је упитник који се односи на буџетски и ревизорски процес у БиХ, те

им подијелио материјал напомињући да своје одговоре могу доставити на наредном састанку.

Велимир Јукић информисао је присутне о одржаном дводневном семинару посвећеном раду Британског парламента, његовом буџетском процесу и реализацији, разматрању ревизорских извјештаја, те пракси саслушавања појединих буџетских корисника. Навео је да су подаци са семинара веома корисни.

Адем Хускић предложио је да све парламентарне комисије, прије достављања предлога буџета у парламентарну процедуру, треба да учествују у креирању буџетског захтјева надлежног министарства, истичући позитивну праксу Заједничке комисије за одбрану и безбједност ПСБиХ и Министарства одбране БиХ.

б) Разматрање Плана и динамике рјешавања неријешених жалби из 2006. године Канцеларије за разматрање жалби

Садик Бахтић подсјетио је на закључак са 22. сједнице Комисије, којим се захтијевало од Канцеларије да сачини План и динамику рјешавања неријешених жалби из 2006. године, с циљем допуне Извјештаја о раду Канцеларије за 2007. годину. Похвалио је Канцеларију за благовремено поступање по закључку.

Амир Пилав, председавајући Канцеларије за разматрање жалби, навео је да је Канцеларија поступила по наведеном закључку, те Комисији доставио План и динамику рјешавања неријешених жалби из 2006. године, према којем Канцеларија планира да до краја 2008. размотри и ријеши све заостале предмете из 2006. године, тј. из времена када није имала потребан кворум за рад.

Саво Ерић похвалио је постигнуту ажурност у раду Канцеларије за 2007. годину, али је упитао: да ли су ти предмети ријешени на добробит њихових подносилаца? Зашто Канцеларија има велики број жалби? У којој области су жалбе најбројније и које институције су најчешће подносиоци? Који су главни узроци за улагање жалби? Сматра да ће због таквог начина рада Канцеларије привреда у БиХ бити доведена у још тежу позицију, која ће на крају резултирати потпуним колапсом.

Бајазит Јашаревић похвалио је Канцеларију за направљени искорак у раду. Указао је на важност односа између просјечног времена одлучивања по жалбама и законског времена за рјешавање жалби. Подсјетио је на пропали покушај измјена и допуна Закона о јавним набавкама БиХ, те поставио питање да ли постоји довољно снаге да се у хитној парламентарној процедури побољшају три ствари у области јавних набавки: подизање граница непосредне погодбе, питање избора понуђача у случају једне понуде и питање јавних предузећа. Ово пита из разлога што се достављање новог предлога закона у процедуру може одужити, а неопходне су промјене. Сматра да би побољшање закона у ова три правца помогло раду Канцеларије, као и домаћим привредним субјектима, а процедуре јавних набавки спроводиле би се по директивама ЕУ, а не под строжим домаћим законским прописима.

Након краће расправе, председавајући је констатовао да је Комисија примила к знању План и динамику рјешавања неријешених жалби из 2006. године, којим се комплетира усвојени Извјештај о раду Канцеларије за разматрање жалби у 2007. години.

Секретар Комисије
Жељко Космајац

Предсједавајући Комисије
мр екон. наука Садик Бахтић

